СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 153. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 3. липня 1930. VOL. XXXVIII. No. 153. Jersey City, N. J., Thursday, July 3, 1930. THREE CENTS.

НОВИЙ ПРОГИБІЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТОР УРЯДУЄ

ПЕРЕВІВ 7 РЕВІЗІЙ. РАДИТЬ ПІДОЖДАТИ НА ВИСЛІДИ, БО НЕ Є ЧАРОДІЄМ.

НЮ ЙОРК. — Прогибіційний адміністратор майор Морис Кембел відійшов з тим переконанням, що прогибіція не дасться сфорсувати, бо самі приклонники прогибіції кажуть видавати дозволи на горівку ізза політичних цілей. Прийшов другий, себто Андру Мек Кембел, котрий твердить, що він таки переведе чистку міста. Зараз першого дня урядовання зарядив він облаву на спікізі, але знайдено в 7 салунах всього кілька фляшок горівки. Тільки припадково впали агенти на слід більшого складу, слідячи за возом, який перевозив пиво. В той спосіб попали на склад алькоголічних напитків, вартости $30,000.

РЕВІЗІЯ ПЕРШОКЛЯСНИХ РЕСТОРАНІВ НЕОПЛАТНА.

ВАШИНГТОН. — Конгресмен Емануель Сілер з Ню Йорку домагається від конгресу доходжень у справі усунення прогибіційного адміністратора майора Кембела. Сілер каже, що це сталося тому, що він зарядив ревізії у двох першоклясних ресторанах, себто в Сентрал Парк Касино й у готелю Риц-Карлтон, куди заходить найбогатша й політично найбільш впливова публика.

ЛІТАЮТЬ УЖЕ 487 ГОДИН.

ШИКАГО. — Населення міста не зводить очей з братів Гонтерів, які далі літають у воздусі й думають так видержати до 4 липня. У вівторок попсулося щось у літаку й люде бачили, як підчас лету один з братів видрапався на крило, щоби поправити попсуте. Всі були в страху, бо летун міг легко втратити рівновагу і впасти на землю.

АДВОКАТИ І ПРОГИБІЦІЯ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Американ Бар Асосіейшен", яка обєднує 30,000 адвокатів, переведе референдум між своїми членами в справі прогибіційного питання.

КІНГСФОРД ВІДЛІТАЄ.

НЮ ЙОРК. — Майор Чарлз Кінгсфорд-Смит пустився в дальшу дорогу до Окленд в Каліфорнії. По дорозі думає вступити до Шикага. Вернувши до Окленд, закінчить у той спосіб свій лет довкола світа.

МЕЛОН ЗАДОВОЛЕНИЙ.

ЗГАДУЄ ПРО „АНОРМАЛЬНУ" НАДВИШКУ В СУМІ $184,000,000.

ВАШИНГТОН. — Секретар Мелон подає, що в минулім році вплинуло до державної скарбниці $4,178,000,000. Надвишка виносить $184,000,000. Мелон називає її „анормальною", бо на неї склалися позичкові звороти, які сплатили держави в готівці, й доходи з нової тарифи.

Державні довги зменшилися за останній рік на $746,000,000.

РОЗМОВЛЯЮТЬ З ЛЕТУНОМ НА ПРОСТОРІ 5,838 МИЛЬ.

НЮ ЙОРК. — Часопис „Ди Ню Йорк Таймс" получився з своєї радіової стації з славним летуном, капітаном Єнсі, котрий полетів до Полудневої Америки. Репортер говорив з Єнсі підчас його лету. Віддаль, на якій говорено, виносила 5,838 миль. Це є небувалий досі рекорд.

ХОВАЮТЬ КОМУНІСТА.

НЮ ЙОРК. — Яких 2,000 комуністів взяли участь у похороні комуніста мурина Альфреда Люра, котрий, як твердять комуністи, помер від побоїв, які одержав на поліції. Тому, що в понеділок полісмен убив револьверовим вистрілом комуніста Гонсаля Гонсалеса, демонстровано тепер зприводу тих двох подій.

2,000,000 ЛЮДЕЙ ВИЇДУТЬ З МІСТА.

НЮ ЙОРК. — Ню Йорк має розвязати неабияку проблему з огляду на те, що свято 4 липня припадає на пятницю, а тимчасом богато людей виїде на відпочинок вже в четвер, не вертаючи в суботу до роботи. Надіються, що з міста виїде яких 2 міліони людей. Залізниці вже приготовили плян, як перевести таку масу людей. Рівнож приготовилися до того корабельні лінії й инші підприємства, в яких руках спочиває комунікаційний бизнес.

ОБЖАЛОВУЮТЬ 8 ЛІКАРІВ.

НЮ ЙОРК. — „Ди федерал гренд джюрі" обжалувала 8 лікарів за те, що виставляли рецепти на горівку для людей, які не існують, або які про те нічого не знали. Рівнож поставлено під суд двох аптикарів за те, що продавали на рецепти синтетичну горівку, а не ту, яку дістають з бондованих складів.

ЗА ЗЕМЛІ ПІД ПОЛУДНЕВИМ БІГУНОМ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Тайдинґс з Мериленд вніс у сенаті резолюцію, в якій домагається, щоби президент держави проголосив знайдені Бирдом землі на полудневій бігуні власністю Злучених Держав, бо инакше забере їх Англія.

ЛЮБІМ СУСІДІВ, А СТАНЕМО ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТАМИ.

КОЛОМБОС (Огайо). — На 68 конвенції „Нешенел Едюкейшен Асосіейшен" дебатовано над тим, що вчителі повинні звертати увагу на те, щоби в дітях виплекати свідомість того, що цілий світ це є одна родина. В той спосіб буде можна створити новий тип людини, який порозуміє скорше світові проблеми. Стверджено, що станемо найскорше міжнародно думаючими тоді, коли навчимося любити своїх сусідів.

АМЕРИКАНЕЦЬ ОБМАНЦЕМ НА ВЕЛИКУ СКАЛЮ.

В Зальцбургу (Австрія) арештовано Джана Веслія Де Кея, американського богача й письменника, котрий допустився ряду обманств при помочи фальшованих чеків. Клопоти Де Кея почалися недавно в Будапешті, де газети назвали його большевицьким агентом, а уряд відправив його до сербської границі. В Рагузі, в Югославії, він став скоро славним чоловіком, коли одного дня став розкидати з бальконы свого готелю тисяч-динарові банкноти. Їдучи раз залізницею, він зайшов до третьої кляси й запросив усіх пасажирів на обід до їдального воза. Остаточно уряд Сербії попросив його забратися з краю. Він поїхав до Австрії. Приїхав двома лімузинами з жінкою й службою. Тут представляв себе за князя Альбанії, який то титул він мав дістати, пожертвувавши міліон долярів на альбанські школи. Коли йому не ставало гроша на розтратне життя, він писав чеки на американські банки. Банки сказали, що Де Кей не має в банках грошей. Арештованого віддано вперед під лікарські оглядини, щоби переконатися, чи це обманець чи вар'ят.

НЕ ГРАЙТЕСЯ З ЛЮБОВЮ.

До війни пустій дівчині, а ще до того покритці, волосся втинали й робили з неї посміховище на ціле село. Та по війні справу любощів беруть собі і на селі легко, з чого приходить нераз до нещастя, убивства й инших злочинів. Ізза любощів прийшло до великого нещастя в селі Замістю, в якім дівчина Евдокия Бабюк виляла парубкови Николаєви Артемюкови соляний квас в очи, тому, що дівчина була від него вагітна, а він не хотів її уже знати. Парубок осліп, а дівчину арештували. Для обоїх пропав вік. А вони могли бути щасливі, коли були пібралися.

НЕРОЗУМ ЧИ ЗДИЧІЛІСТЬ?

В березні виконав хтось замах на священика Андрійчука у Горішівцях. Замаховець підложив ґранату під сам будинок і коли священик Андрійчук і його родина були вечером при столі, вибухла ґраната, але на щастя в противний бік. Цій обставині треба завдячити, що не було ніякого нещастя. Цими днями заарештувала жандармерія замаховця в особі Миколая Гузика, який хотів у цей дикий спосіб помститися на священикови за те, що цей узяв у нього 1000 левів за похорон батька.

З ПІМСТИ ПІДПАЛИВ ХАТУ.

Иосиф Фіялковський з Чарнушовець, пов. Львів, підпалив, в тому ж селі хату Ксені Баран. Огонь знищив кілька господарських будинків. Фіялковський зробив це з пімсти, тому, що свойого часу програв процес з Ксенею Баран у маєткових справах.

ІСТОРИЧНИЙ ЦВИНТАР.

В Бидгощі відкопали історичний цвинтар з т. зв. лужицької доби, цебто з 800 р. перед Христом. Досі виконали 12 гробів з ушкодженими урнами, в яких находились людські кости. В гробах найшли теж більшу скількість глиняних посудин.

НАТУРАЛІЗАЦІЯ РОСІЯН.

Аргентинський уряд запитав уряд Уругваю, яку частину складають Росіяне між особами, що приняли підданство на протязі останних 4 літ. Уряд Уругваю відповів, що з 6,000 натуралізованих є 250 Росіян (в тім числі зараховані також і Українці та Жиди з Росії). В числі 500 ще незалагоджених прохань є також відповідний відсоток уроджених в Росії.

КОРАБЕЛЬ З „БІЛОЮ ТРУТИНОЮ".

Комітет боротьби з наркотиками при Лідзі Народів одержав цими днями вістку, що на европейських водах находиться корабель, який везе вантаж 300,000 фунтів кокаїни й опіюм, призначений у головній мірі для Франції.

Комітет боротьби звернувся до портів ріжних країв з проханням придержати цю найбільшу контрабанду, яка загалом появилася, зазначуючи при тому, що вістку цю подав моряк цього таємничого корабля з „білою смертю". Моряк цей, сам морфініст, вкрав пакет з двома фунтами морфіни, але його приловлено й замкнено в корабельному арешті. Колиж корабель причалив до порту, морякові вдалося втекти й він з помсти розказав властям про все.

Є здогади, що корабель виплинув з якогось китайського порту. Вартість цеї величезної контрабанди виносить кільканацять міліонів долярів. Біла трутина є поміщена в малих металевих скриночках з етикетками „сардинки".

ЗМІНА СТАТУТА „РІДНОЇ ШКОЛИ".

З цею метою відбувся надзвичайний зїзд „Рідної Школи" дня 22 травня при участи 110 делегатів від кружків та богатьох гостей. Зїзд не хотів вирішувати остаточно справи зміни статута, а затримав характер анкети, яка шляхом дискусії розважила деякі пункти зміни статута. Узнано за доцільне залишити на далі існування повітових осередків як повітових кружків, зменшити число учасників Загальних Зборів Т-ва та випрацювати прагматику для учительства шкіл „Рідної Школи".

КУРИ НЕСУТЬ ФАРБОВАНІ ЯЙЦЯ.

Незабаром будуть нести румунські кури фарбовані яйця. Кури пана Геліота роблять це вже сьогодня. Його кури несуть яйця червоної, зеленої або синьої барви — яких собі лише бажає пан Геліот. Правда, цей пан є хеміком, а що може хемік цього не може кождий з нас, хіба що будемо знати тайну пана Геліота. Почалося це від червоної фарби. Качки пана Геліота несли чорні яйця. Пан Геліот слідив за ними і відкрив, що качки несли тому чорні яйця, що наїлися передше жолуді. А жолудевий квас сполучився з частинами заліза в шкаралупі і так вийшла чорна барва. Пан Геліот твердить, що хемія позволяє собі ще й на инші жарти. Треба лише їх знати і яйця будуть зелені й червоні, а коли ще трошки поживемо, то кури з Румунії будуть нести яйця румунські, а з Польщі — польські. А Росія матиме самі червоні галунки!

82 РОКИ ВІД СКАСОВАННЯ ПАНЩИНИ.

Дня 16. травня 1930 року минуло 82 роки, як в Австрії скасували панщину. Це для нашого народу велика річниця, бо з тою хвилею, як панська нагайка перестала гуляти по людських плечах, пробудився український селянин до нового життя. Український нарід щорічно згадує річницю тої радісної події, яка отворила народови стежку до свободи й до сонця. По селах ставляли люди памяткові хрести скасовання панщини і коло тих хрестів рік-річно моляться народ за свободу. Ця пошана до тої річниці вказує, що наш нарід надіється любить і цінить вільне, свобідне життя, і цим можна тільки тішитися. Бо в нім серці є таке сильне й глибоке бажання волі і свободи, той буде тужити за свободою і дійде до неї.

ДУЖЕ ПОДРАЗНЕНИЙ СТАРОСТА.

В спорі за межу бережанський староста Войцех Кочинський ударив в лице п. М. Л. і назвав її сукою. Пані М. Л. відповіла, що зі старостою не сучилась, а позатим зголосилася до судово-лікарських оглядин, котрі ствердили знак від удару. На розправі 15. травня 1930 р. перед городським судом у Бережанах староста через свойого заступника заявив, що до вини не почувається, бо 1) потягнув до відповідальности пошкодовану за те, що вдарила його дитину, а 2) був так дуже роздражнений, що не здавав собі справи з того, що творить. Розправу відложено для переслухання свідків нодії. Без огляду як розправа покінчиться, можна мати надію, що такий „роздражнений" староста піде на емеритуру.

СОН ВЕЛИКИХ ЛЮДЕЙ.

Як відомо, Наполеон спав ледви чотири години на добу. Ми, звичайні смертні, спимо пересічно 8 годин на добу, цебто переводимо третю частину життя в ліжку. Але можемо себе потішити: великі люде сучасности також не відмовляють собі сну. Форд спить 9—10 годин, а відомий письменник Велс є великим аматором сну й рідко коли встає перед 12 год. в полудне. Великий винахідник Марконі твердить, що довгий сон додає йому енергії й дуже добре ділає на видатність його праці.

НЕ ВИПЛАТИТЬСЯ ШКІРА ЗА ВИПРАВКУ.

Мореплавні круги у Констанці (Румунія) заняті сензаційною контрабандою, яку викрили на палубі корабля „Король Карло". Ця маніпуляція могла була ушкодити мореплавну службу на 6 міліонів левів. В єгипетській пристані Александрія заладовано на корабель велику скількість цигаретних паперців „Жоб". Цей товар мав бути вивантажений потайки в Царгороді, а звідти мав бути перевезений до Марселії. Але в Стамбулі сконфіскували цілий органи всі паперці на основі своїх інформацій. Турецькі власти вкарали капітана корабля „Король Карло" заплатою 6 міліонів левів, о скільки не зголоситься хтось до цього товару. Румунська мореплавна служба є відвічальною за заплату кари.

АМЕРИКА СОНДУЄ ОПІНІЮ ЕВРОПИ ПРО ТАРИФУ

ПРЕДСТАВНИК УРЯДУ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. — Сюди приїхав Огден Л. Милз, підсекретар американського департаменту скарбу, з виразною ціллю розслідити погляди европейських держав на американську тарифу та можливі впливи европейської опінії на заграничну торговлю Америки.

Милз виїхав тайно і його візиту називають неофіціяльною, одначе його урядова функція відома. Вислано його на домагання американських бизнесменів, занепокоєних обуренням Европи на американську тарифу.

МІЖНАРОДНЯ ТОРГОВЕЛЬНА ПАЛАТА ЗА СВОБІДНУ ТОРГОВЛЮ.

ПАРИЖ. — Рада Міжнародньої Торговельної Палати ухвалила резолюцію, в якій осуджується високі митові тарифи як перешкоди для розвою торговлі й промислу.

В осібній резолюції Торговельна Палата говорить проти нагромаджування золота. Така практика шкідлива, бо відтягає від промислового обороту капітал.

На бенкеті Французсько-Американської Торгової Палати, улдженім з нагоди „тижня американських держав", говорив бувший французький премієр Пуанкаре, заявляючися проти американської тарифи.

БРИТАНІЯ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА САМОСТІЙНІСТЬ МЕЗОПОТАМІЇ.

БАГДАД. — Представники британської імперії підписали угоду з представниками Іраку (Мезопотамії), що ця країна, яка досі була віддана під мандад Англії, має стати вповні самостійною державою з хвилею, коли вона приступить до Ліги Народів. Має це наступити в 1932 році.

На знак повної самостійности Ірак буде мати в Англії свого представника, а Англія свого в Мезопотамії.

Населення Мезопотамії має бути вдоволене з договору. Невдоволені крайні націоналісти, які хотіли самостійности зараз. Далі невдоволені з цього релігійні меншости, жиди й християне, які бояться арабської більшости та хотіли би лишитися далі під англійським пановання. Наконець невдоволені заграничні купці, які бояться, що справедливе поступовання Англії супроти Арабів підриває торговлю инших народів.

КЛОПОТИ РОЗОРУЖНОГО ДОГОВОРУ.

ЛОНДОН. — У палаті лордів англійського парляменту повстали проти міжнародного договору про обниження зоружень два англійські адмірали, обидва відомі з великої війни: Джелико та Біті. Представляли вони Англію як жертву міжнародного договору. Мовляв, життя її, одинокої споміж держав, підписуючих договір, залежить від удержання великої фльоти, і вона одинока згодилася на зменшення своєї фльоти, тоді як инші держави згодилися тільки не побільшати своїх.

Представник уряду, відповідаючи на закиди адміралів, заявив, що хоч Англія тратить у силі фльоти, вона зискує через мир. Втрата виправдує зиск.

ЛІҐА БОЇТЬСЯ ФРАНЦУСЬКО-ІТАЛІЙСЬКОГО НАПРУЖЕННЯ.

ЖЕНЕВА. — Ліґа Народів боїться французько-італійського напруження, але не має відваги пустити в рух машинерію Ліги для злагоднення конфліктови, бо на случай інтервенції Ліґи одна або друга держава може дуже легко виповісти послух Лізі, що сильно пошкодить престіжови Ліґи.

Супроти цеї небезпеки Ліґа постановила вижидати до повних зборів Ліґи. Тимчасом провідники Ліґи сподіваються, що переговори між Францією та Італією, які мають незадовго початися після заповіди французького міністра заграничних справ, покінчаться добре для европейського мира.

З КОМУНІСТИЧНОГО КОНГРЕСУ.

МОСКВА. — На річній конвенції комуністичної партії „праві еретики" партії признались до похибок, але не хотіли признати, що в своїх похибках вони руководились буржуазними мотивами, як це хотіла вимусити на них урядова група.

Проти „еретиків" Рикова, Томського й Углянова говорило богато бесідників з урядової партії. Рудзутак, Киров, Буденов і инші. Підгавкували теж Чубар і Косіор, котрі нібито представляють на конвенції українських комуністів.

ТРОЦЬКИЙ ЗАПОВІДАЄ УПАДОК РОСІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

БЕРЛІН. — Одна німецька накладня випустить незадовго з друку нову книжку Льва Троцького, відомого колись большевицького провідника, що, посварившися зі Сталіном, був щасливий, що міг утекти з раю, який він зготовив робітникам і селянам.

У сій новій книжці, яка називається „Постійна Революція", Троцький заявляє, що російські большевики під проводом Сталіна йдуть до упадку. Упадок їх спричинить та похибка, що вони замісць дбати за революцію в світі, пробують перевести комунізм в одній Росії.

ЗАПЕРЕЧЕННЯ ЧУТОК ПРО ПАПСЬКУ НЕДУГУ.

ВАТИКАН. — Осерваторе Романо, офіціяльна папська газета, заперечує чутки про недугу папи Пія. Газета признає, що папу відвідав славний французький лікар Маріон, щоб оглянути біляк, який зробився в середині, але лікар признав, що операції не треба.

Заграничні газетярі вважають заяву папської газети за заяву, викликану політичними оглядами.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи", Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

УЖГОРОДСЬКИЙ АТЕНТАТ

Молодий український студент Федір Тацинець, син Закарпатської України, вихованок греко-католицького духовного семинаря, який стоїть під проводом о. Августина Волошина, виконав атентат на архидіякона Евменія Сабова, стовпа закарпатських москвофілів. Як подає москвофільський „Американско-Русскій Вестнік", то „бестіяльний український фанатик" навіть „не жалует за свой нікчемной учінок, а противно гордитса", що хотів убити найбільшого ворога українського народа на Закарпаттю.

Сам атентатчик зізнав, що бачить у Сабові представника імперіялістичного велико-російства і народнього противника, то є, противника української думки. Так подає чеський комунікат. А закарпатські москвофіли представляють Сабова як подвижника русскої ідеї, як „стовпа русского патріотизма і народного просвіщенія", котрий „героїчно борется за національні права, свободу нашого автохтонного карпаторусского народа против насілственной чехізації і протів ложного украінского напряма, котрого представітелем єст многокольорний і безхарактерний Августін Волошин". Таке читаємо в „Американско-Русскім Вестніку".

А як на ділі виглядає отой „патріот" Сабов, то вистарчить прочитати звіти про те, що він говорив на святі „русской культури", яке влаштувало „Общество Духновича", а підчас якого виконано атентат. Отой архидіякон фалшує навіть писання президента Масарика, представляючи, що Масарик є рівнож тої думки, що і він разом з усіми москвофілами, що українство є „плодом пангерманської ідеї" і шкідливим для ідеї славянства. Отой оборонець „карпаторусского народа" не має у своїй промові слів похвали для чехословацького уряду. Цей патріот висилає разом з другими москвофільськими стовпами вірнопідданчі телеграми до Праги, а чеський посол з радістю підчеркує, що він завезе сам до Праги оті заяви вірности і відданости. Отак виглядали оті дійсні стовпи у справжнім світлі свого патріотизму. Отсе ті раби і лякеї, які служили колись вірно Мадярам, за рублі попирали „единство русской культури", а тепер цілують стопи чехословацької републики.

Для такого кодла істнує тільки корито. Вони навіть не є в силі зрозуміти, що хтось може пожертвувати себе для ідеї. Для них це є „бестіяльний" крок, бо „бестія" добачує у всім тільки „бестіяльське". А в кого є якась ідея, той і зрозуміє українську ідею і тих, що за неї мучаться і готові за неї і життям наложити. А ужгородський атентат зродився на ідейнім тлі.

Юрій Горовенко.

ПОЛЬСЬКИЙ „КОРИДОР" ДО МОРЯ ЗАГРОЖЕНИЙ. ЯК РОЗДОБУТИ ДРУГИЙ?

(Оригінальний допис до „Свободи").

(6)

(Докінчення)

„Річ очевидна, що всі приготування Німеччини звернені передовсім **проти Польщі,** до котрої навіть німецькі пацифісти ставляться ворожо. Під цю пору найбільше крику підносять Німці проти **„поморського коридора",** котрий по їх думці є головною причиною економічного упадку Східних Прус. Однак це мильний погляд, бо Німеччина все дуже мало піклувалася цим краєм. Теперішні нарікання і протести спекулюють лише на непоінформованість заграниці.

„Коли би Німцям повелася добре справа з Поморем — тоді прийде черга на Горішний Шлеск і т. ин.

„На небезпеку зброєння Німеччини підчас „ери мира" звертають всюди потрібну увагу, лише в Польщі не тільки, кільки би належало.

„Могучі **Німці узброюються,** будують панцирні кружляки А. і В., справдішні чудеса техніки та страшні в своїм діланню — а ми, Поляки, навпаки — **поза нашим „ВВ"** (безпартійним бльоком) **не маємо від чотирох років майже нічого більше,** та попадаємо в чимраз глибше безладдє.

„Але це — так кінчив прелеґент — повинно чимскорше змінитися, бо не знаємо ні року, ні місяця, ні дня, ні години..."

Як бачимо — Поляки є певні, що у тій чи у иншій формі — Німці розпічнуть боротьбу за „поморський коридор". — А хто з Поляків яснійше бачить той і розуміє, що вигляди такої боротьби мусять бути для Поляків дуже сумнівні. Німців є щонайменше три рази тільки, що Поляків, їх держава є народностево одноціла, і нема у них партії, котра би не признала, що той „коридор" належиться Німеччині.

Хтож допоможе сироті-небозі Польщі, коли її лишає навіть Франція, котра починає куматись з давним своїм ворогом — Німеччиною?

Ситуація справді прикра, бо на випадок виграної з боку Німеччини навіть і **Данціґ** тепер у многому від Польщі зависимий — стане інтеґральною частиною Німеччини і **звернеться** з цілим призбираним капіталом — ненависти **проти Польщі.**

Треба отже Польщі шукати якогось нового виходу або бодай вигляду на вигіднійшу сполуку з морем — хотя би лиш і Чорним. Та на дорозі до нього розсілася Велика Україна — правда, що тепер у большевицьких руках. Але й у краях на схід від Польщі вариться і кипить, а злощасна „колективізація ґрунтів" поставила українського селянина в таке положенне, що, мовляв — **„най буде і чорт, коби лиш не большевик".**

На випадок зудару з Радянським Союзом Польща вигріває собі за пазухою отце **вже** десять років поміч і потіху в виді недобитків петлюрівського уряду.

На місці Петлюри, усуненого зручно большевиками рівно в 10 днів по побіді його протектора Пілсудського — станув **Андрій Лівицький,** котрий разом зі своїми міністрами та всілякими достойниками **„ґенштабу"** мав за завданнє плекати у Пілсудського надію, що як лиш прийде що до чого, то вже він зі **своїми „штатами"** завдасть большевикам такого бобу, що ну!

Що й на сході Польщі заноситься на якусь велику бучу, це бачимо вже хочби з безперестанних візит сусідних ґенеральштаблерів та державних „шпіців" у Варшаві. Були отже там такі гості і з Румунії і з Лотви, і з Естонії, а недавно й з Фінляндії. Все то держави, які, як Польща, окружені від заходу й півночи Радянським Союзом. Лише ворожа Польщі Литва та Східна Прусія переривають цей ланцюх, не говорячи вже про надморську частину корінної Росії.

Видно отже, що щось вариться та пригодовляється, чи то на випадок, що совіти самі почнуть розвалюватись (передовсім — в наслідок голоду), чи то на випадок, що зі страху перед роззалом вони самі пошукають собі зачіпки з Польщею та Румунією.

Можливе й таке, що й звісний **„всцеклий ризикант",** коли найде фінансову поміч в Америці, перепудженій зростом комунізму, готов пуститись на нове ризико та розпочати нову военну авантуру. Прийшло би йому це ще легче тому, бо й Анґлія рішилася **зірвати** з Совєтами, переконавшись, що й **в Індії** працюють сильно **большевицькі агенти** вивчені у спеціяльних школах у Москві.

Головний „пенд" дало би Польщі то, нехай буде хотя би лишь підсвідоме, переконанне, що „коридора" не дасться їй за ніяку ціну вдержати й що треба доступу до моря шукати в иншім напрямку.

Прийшла отже хвиля, що Польща може витягнути зза пазухи вигріваних **там** Петлюрівців*) та зробити з них відповідний ужиток.

І тут вийшла нова заковика: **суперництво** між прекрасним **Андреєм Лівицьким** і доблесним ґенералом **Сальським** „міністром війни".

Сальський — це відома фіґура з 1919 й 20. років, коли то він, як уже вірний, тайний союзник Поляків, відмовлявся давати муніції, одежу і пр. галицькій армії, а ті частини її, що перейшли від большевиків до Поляків, порадив Полякам інтернувати в таборах.

Тепер Поляки прийшли до переконання, що **„прийшов слушний час"** і взялися до поширювання давного договору з Петлюрою з 1920. року. Добре поінформований кореспондент перемиського **„Українського Голосу"** пише з Варшави:

„Довідався я, що мін. през. **Славек** мав тепер звернутися до **А. Лівицького** в справі зміни договору з 1920 р. в тім змислі, щоби поширити границі Польщі на схід **та дістати доступ до Чорного моря.**

А. Лівицький відмовив тому, а **зголився** на це **Сальський,** який і став головним „отаманом-диктатором".

А в другім дописі з Варшави пишуть „У. Голосови" таке: „Сальський не оголосив ще себе головним отаманом, але приняв керування справами УНР (Укр. Нар. Републики) — яко диктатор. По нашим відомостям **переворот** (усунення А. Лівицького) переведений **на натиск Поляків,** зокрема Юзефського і Славека, особистих ворогів А. Лівицького (ще з Камянця). По деяким відомостям підставою було відмовлення А. Лівицького підписати новий договір з Польщею, після якого **УНР** „добровільно" **зрікається „старих польських міст":** Камянця Подільського, Проскурова та Староконстантинова. Сальський — як кажуть — погодився на підписання цего нового договору".

З тих вістий бачимо, що мусить щось дуже пильного висіти у воздусі, коли польський уряд з таким завзяттем взявся до вимушення на бідних українських еміґрантах такого нового договору. Видно з того, що новий польський марш на Вел. Україну не за горами та за лісами, а належить до цілком можливих, недалеких досповнення комбінацій.

Що такий „договір" для Самостійної України не буде мати обовязуючого **значіння,** це річ певна.

Але коли би по побіді над большевиками треба було перед світом чимось оправдати окупацію нових українських земель та прилученнє їх до Польщі — то такий договір тоді дуже придасться.

Та все те ще писане вилами по воді. Всеж таки цего рода тактика польських мужів державних доказує, що вони своїм зором сягають далеко вперед, що числяться з **утратою і того** невеликого свого **балтійського побережа,** котре доси держать в посіданню й тому шукають можливости як би найти доступ до **Чорного моря.**

Колиж би й справді прийшло до нового польського походу за Збруч, то головний напрям його безумовно не буде звернений на Київ, але на **Одесу,** хотяй це певно дуже не до смаку польським союзникам — **Румунам.** А що й вони готуються до якихось **рішучих кроків,** це видно хоч би і з того, що радо (і пляново) приймили на румунський престол прилетівшого до них князя Карла, що довгий час жив яко „ізгой" за границею.

У всякому разі добрі наші сусіди розпоряджаються нами і нашими землями після свого „усмотренія".

Ми знову маємо — по їх думці — бути **предметом** а не **підметом** історії.

Але чиж би пролята кров тисячів наших героїв не мала вже жадного значіння для народа, для котрого жертвою вони упали?

Ні! Це не можливо!

Ми свято переконані, що у назріваючих нових кровавих „случаях і подіях" **наш народ** не лиш відограє **чинну й визначну ролю, але й засяде побідоносно на берегах Чорного й Азовського моря.**

А всякі **„коридори"** через українську землю будуть безумовно **виключені!**

*) Проста Петлюрівська братія в каліськім таборі ґрілася менше.

МІРА ГРОМАДСЬКОЇ СЛАБОСТИ

Статистика української преси.

Міра ота — це жахливий стан нашої преси. Преса, її скількість, якість, обємистість, все це відзеркалює стан політичної і культурної свідомости сучасних суспільностей і націй. Преса, це зовнішній вислів збірного думання; інтеліґентність якоїсь нації можна нині оцінити лише по її пресі. Нація чи суспільність, яка своєї преси не посідає, попросту **не думає;** животіє, але не освідомлює собі ані свого становища, ані життєвих можливостей, ані свого майбутнього. Нації і суспільности є цілком як окремі люде; є такі, що думають, мають і розвивають сприт, свідомість, а з тим і власну життєву силу. Але є також одиниці тяжкі, неповоротні, що їх лише з важким трудом можна порушити. До цего другого типу суспільних одиниць належимо, здається ми, Українці на Західних Землях. Вистарчить приглянутись статистиці нашої преси, щоби собі освідомити всю оту страшну умову отяжілість нашого національного елементу. Ота статистика преси виставляє нам страшне свідоцтво убожества. І тих річей нема що закривати. Навпаки, треба в певнім обемі усвідомити собі лихо і з усіх сил з ним боротись.

На загал, на **наших Західних Землях,** отже в теперішних воєвідствах львівськім, станиславівськім, тернопільськім і волинськім, виходить така скількість періодиків:

	українських	польських жид. і ин.
щоденників	1	15
півщоденників .	3	1
тижневиків	16	83
двохтижневиків	11	27
місячників	35	76
инших	11	34
Разом	77	236

— В **цілій** Польщі виходить 83 українських періодиків. Вартоби нашим читачам зазнайомитись з висотою накладів української преси. Відносні числа слідуючі:

Рід преси:	Число періодиків:	Наклад:
щоденники	1	4,600
3 рази в тижні .	1	7,200
2 рази в тижні .	2	3,500
тижневики	17	86,300
3 рази на місяць	2	3,225
двотижневики ..	9	24,000
місячники	36	127,000
квартальники ..	5	3,550
неперіодичні ...	10	7,550
Разом	83	267,575

Коли собі вповні узмисловити значіння тих цифр, збирає переляк. Це зіставлення виявляє, що щойно кожен 38 Українець купує, зглядно передплачує якесь українське періодичне видання.

Чим живе, яким кормом насичується отая решта 37 Українців, що не читають? На 1,413 Українців припадає 1 читач або передплатник українського щоденника, на 76 Українців 1 читач тижневика і т. д.

Ще цікавіше виглядає заінтересування західньо-українських читачів по окремим фахам, оскільки це можна висувати з зіставлення змісту наших часописів та їх накладу:

Рід преси:	Число періодиків:	Наклад
політична	21	88,850
господарська ...	10	40,500
культ-осв. і літер.	14	39,300
научна	5	3,050
професійна	5	10,500
релігійна і духов:	13	48,425
для молоді	3	17,800
спортова і руханк.	4	6,000
ріжна	8	13,150
Разом	83	267,575

Отже: щойно кожен 74 Українець на Західних Землях читає, купує або передплачує свою політичну пресу, щоденник, півтижневик, тижневик, або місячник! Ось страшне мірило нашого масового політичного „освідомлення"! Щойно кожен наш 124 чоловік дістає до рук господарський журнал, щойно кожен 164 громадянин дістає якийсь журнал культурно-освітній або літературний. Щойно кожен 2,131 Українець інтересується українською науковою публіцистикою! Це є рекордові числа, для яких трудно найти співмірні посторонні приклади.

А далі: 1 міліон Німців в Польщі має 16 щоденників, з висотою накладу 98,000 примірників, отже кожен німецький щоденник друкується в 6,000 чисел. Але 6 і пів міліона Українців мають заледви 1 щоденник з накладом 4,600 примірників. 3 міліони польських Жидів мають 20 щоденників (17 жарґонових і 3 польські з висотою накладу 220,000, отже кожен жидівський щоденник друкує пересічно 11,000 примірників. У нас...

Це не поможе, коли лише бідкатись і ломити руки, що у нас **є зле,** що **ми** відстали, що наші люде, це тяжка несвічена, неповоротна маса... Її треба сколихнути, якось розворушити, навчити інтересуватись життям і світом, навчити попросту над собою і окруженням думати. Що поможе вічне говорення про чуже насильство, про поневолення? Джерела цього поневолення десь глибше, передовсім в отій умовій аморфности і неворухливости наших мас, в тупім масовім примітивізмі. Адже в існуючих умовах, отих 267,000 Українців — що зпосеред міліонових мас беруть і читають свою періодику, можнаб попросту називати аристократами духа! Де всі решта? Ніщо инше, але якраз оті наші пресові статистичні числа показують нашу **дійсну,** ефективну державотворчу здібність. Є зле. А висновок? Треба буде ще довго і твердо над сбоою працювати.

Перем. „Український Голос".

В. Богуш.

ПРИЧИНИ НЕВДАЧІ БОРОТЬБИ ЗА СУВЕРЕННУ ДЕРЖАВНІСТЬ.

(3)

Але чи мала українська нація силу та можливість вибороти у попередні роки суверенну державу? З нашого погляду силу вона до певної міри мала, бо національна сила не є такою матеріяльною та постійною, як напр., золотий червінець чи доляр. Тай вони в залежности від комплексу обставин міняють свою вартість, хоч і дуже повільно та релятивно. Силуж нації скорше можна порівняти з паперовими грішми, вартість яких залежить від зручности та уміння державних мужів провадити належну державну фінансову та господарську політику. Ясно, що наші внутрішні сили не були дуже великими, але тоді й зовнішній ворог був досить слабий. Ситуація була досить складною, і тому зручна політична лінія керовників української нації нераз приводила до значних успіхів.

Отже якби ми досягнули були поставленої мети, то ніхто не мавби сумніву щодо наших сил. А раз в результаті боротьби маємо невдачу, то ріжні скептики починають говорити про недостачу національних сил, про те, що вже на протязі останніх трох століть ми не спромоглися утворити своєї державности, а значить українська нація через географічне положення та недостачу певних традиций і внутрішньої организації та дисципліни взагалі не здатна вибороти собі суверенну соборну державу. Тай не потрібна вона додають інші: важно, щоб українська нація обєдналась, щоб українські землі були вкупі. Такі погляди висловлюють переважно скептики чи люде з нерозвиненою волею, або короткозорі та всякі субєктивісти. Вони підмінюють ідею соборности концепцією зединення, не бажаючи зрозуміти, що Соборна Україна може бути тільки суверенною державою. А зединювати наші землі для своїх ріжних цілей може і чужа держава, як це вже нераз і було у минулі століття.

Так у XIV—XV ст. обєднювала українські землі Литва, у XVI—XVII ст. Польща, а в XVIII—XIX ст. Росія. Правда, їм це не зовсім удавалось, але ми добре знаємо, що то було за зединення та скільки воно коштувало українську націю. Тоді як справжнім прикладом соборної державности може бути тільки київська Русь-Україна, хоч і їй не все вдавалося тримати у своїх руках наші західні та східні землі. Соборною може бути і нова Суверенна Україна, якщо матиме збройну силу зібрати всі українські землі докупи.

Проте самих сил у боротьбі за державність не вистарчає, необхідна ще велика зручність, уміння та відвага, широкий розмах та залізна воля. І ми з подивом повинні тепер констатувати, що Українська Центральна Рада з досить невеликими силами уміла досягти величезних успіхів, які подивляли нераз також инші нації та держави. Українські скептики публіцисти та історики, які цього не бажають признати, бо пригноблені пізніщими невдачами, тільки не розуміють розвитку революції та способів боротьби за державність.

Правда, нема ніякого сумніву, що ріжні українські політичні сторонництва та провід підчас боротьби за визволення допустилися досить великих помилок, які і були головною причиною невдачі. Але необхідно визнати, що у цілому вони тримали правильний курс. І якби були у свій час звернули більшу увагу на орґанізацію мілітарних сил, якби були більшими революціонерами та державниками, то був би й загальний результат боротьби значно инший.

Тимчасом українські соціял-демократи, що мали досить довгий час керовництво у своїх руках, мабуть під впливом німецького марксизму та московського меншевизму замало були революціонерами і не виявили належної відваги та розмаху. Бо ця партія, маючи за собою тільки невелику частину робітництва, через це і не могла провадити отаку рішучу політику, як большевики; але всеж вона була менш опортуністичною, ніж німецькі соціял-демократи та російські меншевики і виявила політичну зрілість, здібність до орґанізації та певну дисципліну. Тоді як українська партія соціялістів-революціонерів, що відограла безперечно найбільшу ролю підчас революції, була замало орґанізована, не мала потрібної дисципліни, а також навіть того політичного проводу, який мали соціял-демократи. Правда, обидві партії працювали разом, але перша без відповідних народніх мас, а друга без належного керовництва. А це якраз і паралізувало гармонійну спільну працю, широкий розмах, відвагу та сміливі кроки.

Характерно, що обидві ці клясові соціялістичні партії, яким дехто як велику провину, закидує ідеольоґічну залежність від московських соціялістів, у процесі революції виявили значну незалежність у політиці та тактиці. Бо тоді як російські соціялісти-революціонери все тримали курс на право, українські соціялісти-революціонери навпаки тягнули на ліво; бо російські меншевики були дуже пасивною партією та у критичні хвилини все трималися невтральности, а українські соціял-демократи виявили значну активність і певну рішучість у боротьбі, ніколи не ховаючись за чужу спину.

(Кінець буде).

— Я чула, що твій чоловік хоче розвестися з тобою, бо ти не відповідна для нього.

— Мій чоловік ідіот! Я якраз відповідна для нього...

—o—

— Хіба ідіот може сказати, що він чогось зовсім певний?

— Та чи ви можете сказати, що ви певні, що говорите правду?

— Зовсім певний!

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

ПРОТОКОЛ

НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА,

яке відбулося в днях 17—20 лютого 1930 р. в домі У. Н. Союза, 81—83 Гренд вулиця, Джерзи Сіті, Н. Дж.

(Продовження). (33)

Після реферату гол. предсідателя забрав слово гол. рек. секретар І. Каштанюк і заявляє, що справу Сиротинця-Захисту треба тепер інакше трактувати, як це буває в часі виборчої кампанії перед або на самій конвенції. Тепер вже не можна кидати кличами, обчисленими на зворушення і сентимент. Не можна послугуватися демагогією, але треба послугуватися фактами і на них опиратись. Інша річ кинути клич або поплакати над сирітською долею, а зовсім інша річ є Сиротинець-Захист поставити. Ще більша справа таку інституцію вдержати. Дуже легко є зліпити тих два слова „Сиротинець-Захист" докупи, але лише на папери. Та дуже трудно створити і вдержати таку інституцію під одним дахом. Це було би до певної міри можливе хіба десь на господарськім підприємстві великих просторів, недалеко від просвітно-культурного центра. Тільки тоді ми могли би мати варстат праці для старших членів і деякий дохід на виживлення сиріт та доволі місця на окремі забудовання для ведення для виховання дітий обох полів: мущин і жінок. Нам трафляються догідне на ту ціль купно збірних фарм у Мілвил, Н. Дж., де вже істнує досить велика наша кольонія, яку можна би було ще побільшити. Там було доволі місця, ба коло півтори тисячи акрів дуже плодючої землі, в чім кількасот акрів молоденької садовини, щоби заложити менші господарства і перепродувати на сплату своїм членам, які при такій інституції під покровом Батька Союза бажалиб осідати. Там була можливість створити варстат солідної і чесної праці для многих десяток своїх кваліфікованих сил. Та про це вже нема що й говорити, бо так як тоді, так і тепер у нас нема досить гроша на таке купно і початок акції, а й той збір фарм нині вже не є на продаж у тій, що перше, ціні. Ми того і нині не купилиб, хочби й гроші мали, бо ми просто „замалі люде до великих інтересів". Чогось подібного ми ще не мали і мусілиб доперва експериментувати, а це був би експеримент закоштовний. Завалити щось такого, то вже щось іншого. До валення то нам і „великих людей" не бракує, а спеціяльно таких, що вміють завалити, заки ще щось побудоване. З тих то причин у нас часто пропадують всякі добрі почини в самім зародку. З тих причин навіть дрібні справи треба прямо форсувати і зужити нераз більше енергії, ніж уся справа вартує. В таких обставинах тяжко за ініціятиву й енергію до праці. Справа Сиротинця-Захисту є завелика, щоб її форсувати. Це доказала практика первісного комітету, який вірив, що найважнішою стороною акції є збірка потрібного капіталу. Показалося, що хочби й гроші були, то ще треба богато говорити, щоби договоритися, в який спосіб таку інституцію засновати і запевнити її будучність. Тому, що ся справа є звязана з купном якоїсь реальности і будовою, то нею найбільше заінтересовані в першій мірі агенти і такі одиниці, котрі при таким інтересі потрафили би щось для себе заробити. Зідси й походить відповідна агітація про льокацію такої інституції в ріжних сторонах, і це може найбільше перешкаджати в виробленню одної спільної думки та загальної згоди на один плян. Тимчасом ми вже зібрали поважну суму і члени, тай взагалі жертволюбивий загал нашої еміграції, жертвував би дальше на ту ціль, колиб люде бачили, що їх жертви сейчас використовуються на призначену ціль. Коли би бачили діла, а не лише слова. З реферату гол. предсідателя бачимо, що вдержання Сиротинця в якімсь місті признається компетентними чинниками непрактичним і закоштовним, бо виховання, так би сказати „касарняне", ніяк не заступає сироті втраченого „домашнього огнища", себто атмосфери родинної. Ліпші під тим оглядом кольонії на провінції, однак приміщуванне сиріт при родинах „приватно" показується найвідповіднішим. Правда, що не в кождім случаю, ще не все можна сироту так примістити, тай колиб таким ділом занятися, то треба мати також і місце, де можнаб примістити такі сироти, для котрих приватного приміщення не далосяб знайти. Длятого, на мою думку, було би найвідповідніше, щоби ми акцію збірки фондів на будову Сиротинця провадили дальше й енергічніше, а заразом щоби ми сейчас зачали нести поміч сиротам „приватно" приміщеним при родинах. Бо хоч ми ще Сиротинця не маємо, то цілком певно сироти є і ними хтось займається. Найчастіше буває, що сиротами займається хтось з родини і коли би Батько Союз хоч раз на рік дещо поміг, то це було би з вдячністю приняте і сиротою і даною родиною. В цей спосіб можна сейчас виробляти звязки з найбільш інтересованою стороною, то є контакт з сиротами; а жертводавці знали, що їх жертви осягають свое призначенне і то мусіло би викликувати більшу жертвенність. Навязанне сталого контакту дало би можність зложити статистику, де є ті сироти, скільки їх є, в якім віці і які їх потреби. Ми знали би краще, як і що плянувати і як будучу опіку над сиротами розводити. Пропоную отже фонд на будову Сиротинця збирати дальше. Гроші льокувати так, щоб приносили як найвищий процент і тим процентом обділювати потребуючих негайної помочі. В фонді Сиротинця-Захисту вже знаходиться коло $40,000 і лише 4% зробить $1,600 на рік. Якби знайшлося сейчас 100 сиріт, то можна би обділити по $16 кождій, а це вже мало би свое значінне. Якби капітал ульокувати на 6%, то вистарчилоб на більшу поміч. Акція така мусить викликати більшу жертвенність, а зі зростом капіталу мусить зростати і процент, а з тим побільшення помочі сиротам. Поміч дасться таку, на яку нас буде стати, без жадного обтяжування членських вкладок, а найважніше, що дасться її зараз там, де її негайно потрібно. Бути може, що з разу й не буде стільки сиріт і нам вистарчить на більшу поміч, а з часом будемо в можности більшою помічю обділити більше число сиріт. Те все відноситься лише до сиріт і Сиротинця; щож до Захисту для старших членів, то се справа зовсім осібна, та ще більше складна, і її треба осібно розбирати. Про касарняний спосіб співжиття, себто під одним дахом сиріт і старців, нема що й говорити. Таких інституцій ніде нема. Є осібні Сиротинці й осібні Доми Старців, та осібно для обох полів, себто для хлопців, дівчат, мущин і жінщин. Це може до певної міри було би можливо скомбинувати при великім господарськім підприємстві, де старші могли би заробляти на свій прожиток і на прожиток сиріт. Фактом є, що наші люде звичайно працюють аж до смерти. По так званих „пургавзах" Українців немає. Українець, коли вже зовсім працювати не може, то знак, що вже вмирати буде. Біда одначе в тім, що навіть в часах „просперіті" нашому чоловікови по 45 роках роботу не легко дістати. Тому, на думку секретаря, для наших старших людей потрібно не касарняного захисту, де вони лежали вичікували смерти, але варстату праці. А що наші люде вже з уродження рільники і праця на ріллі є для них найздоровшою й найвідповіднішою, тому захист для наших старших людей можливий тільки при господарськім підприємстві, при якім було би приміщення і для таких, що вже до жадної праці нездібні. До такого великого підприємства відразу тяжко дійти і на такий коштовний експеримент нас не стати. Але і в тім случаю можнаб зачати з малого, спішачи з помічю такою, на яку нам можна би здобутись.

Коли розведеться акцію пластового руху, то нам потрібно буде мати в ріжних сторонах і стейтах відповідні місця під пластові вправи, або так звані кемпи. Їх можна віднаймати в чужих, але було би краще, якби були свої. До того можна би дійти і невеликим коштом, купуючи у відповідних околицях дешеві фарми, і віддаючи їх своїм людям під управу на їх прожиток, резервуючи місця під кемпи для Пласту. Для фармерів був би деякий дохід з достарчених пластунам харчів, як молоко, яйця, масло, ярина й овочі. До таких фарм можна би відсилати і таких старших наших людей, що вже деинде на прожиток заробити не годні, а не мають родини, при якій могли би знайти приміщенне на старість. Припустім, що за $3,000 або $4,000 вложеної готівки можна набути подальше від міст сто-акрову фарму, хочби й дещо обдовжену. Припустім, що на такій фармі можна би „посадити" одну родину наших членів, котра згодилася б її обробляти і як чинш оплачувати податок та сплатити обдовження. Такий фармер зобовязавсяб дати утримання після відповідної умови кільком робітникам і вдержання у відповіднім стані зарезервованого місця на кемпу для Пласту та взагалі цілого господарства. Зпочатку можна зробити пробу з одною або двома такими фармами в сторонах, де найскорше зачався би пластовий рух і такі фарми найскорше були би потрібні. А відтак, коли би той плян оказався практичним, це можна би розвести по всіх сторонах, де вимагала би потреба. Бесідник вірить, що з такого початку і практики лекше було би дійти до того, щоби колись попри малі фарми в ріжних сторонах мати й одну велику, адміністровану більшою управою з рамени гол. уряду на велику скалю, як се було на вступі його бесіди сказано. Та на всякий случай такий початок був би доказом, що ми не лише вміємо богато говорити, але й до роботи забираємось, а зачавши, лекше знайдемо поперте загалу і дорогу до цілі. На думку секретаря І. Каштанюка фарми і приміщування на них старців становити може започаткованне захисту для старців, про який ми щойно мріємо, але ця справа звязана з поступом акції пластової і наразі від неї залежна.

Гол. радний о. В. Спольтакевич в довшій промові звертає увагу на приклад, який маємо з так званого угро-руського сиротинця Соединення, яке за „школу" дуже дорого заплатило. Соединенне мало немалу фарму, а на ній сиротинець, якого не потрафило удержати, хоч це організація далеко більша від нашого Союза. По трох роках фарма станула пустаром, а сиротинцем мусіла заопікуватися дієцезія. Треба вважати лиш на те, що на фармі в деякий час деякі харчі можуть бути дешевші, але де можна дати ліпше виховання дітям, бо на фармі, так як і в місті, можна виплекати „бомів".

Бесідник твердить, що дискусія про Сиротинець може бути без кінця, так як про політику або релігію, і радий, що нині в тій справі говориться вже не з самого серця, але більше з розуму. Твердить, що такого Сиротинця як виховничої інституції, так як примиром ті, що в Америці істнують, ми, себто Союз, вдержати не в силі, бо до того не вистарчить фарми, хочби і найбільшої, ані купи грошей, але треба багато інших складників, щоби таку інституцію вести. Треба брати під розвагу не лиш фізичні зобовязання, але й моральні, і взагалі не лиш виживлення сиріт, але їх виховання, бо виховати, а виживити то не одно і те саме. І колиб ми й були здібні виживити дану скількість сиріт, то ще не значить, що ми булиб здібні їх відповідно виховати. Без релігійного впливу виховання дітей обійтися не може. Союз не є релігійною організацією і з того самого може вивязатися комплікація, якої ніхто не розвяже. Берім приклад з других, як примиром з практики Соединення, і не повторяймо тих самих помилок, але пробуймо і стараймося, а передовсім ділаймо щось у користь наших сиріт, бо хоч би ми й ніколи не були в силі свого Сиротинця мати, то се не значить, що ми не можемо дати сиротам зорганізованої помочі, так, як на таку поважну організацію пристало, і то якнайскорше.

Ст. Заблоцький, гол. радний з Бруклина, признає рацію твердженню, що не річ у Сиротинці, але в сиротах, що не про будову Сиротинця, але про поміч сиротам розходиться в першій мірі. Він оповідає про факт, який мав місце в Брукліни, коли по смерти одного нашого члена остала вдова з більшою громадкою дітей. Вдова дістає від міста $75 місячно. Ріжні добродійні товариства уділяють також дещо. Вона пішла до роботи, але дітей до сиротинця не віддалаб і всі разом ховаються, як і перше, так як і другі люде, без знамени сирітських заведень, але як звичайно діти Вуйка Сема. Якби так ще від Батька Союза ті діти дістали бодай малий „крізмус презент", то цінили би це більше ніж найкращі мури Сиротинця. Всі знаємо, що сирітська доля тому страшна, бо ми уявляємо собі сироти в мурах сирітських заведень. Коли проходимо з дітьми попри мури такого сиротинця, то самі жахаємось, а й нераз дітей своїх страшимо, кажучи дітям молитися за здоровля родичів, щоби діти за такі мури не дісталися. В Америці сироти поза плоти не тиняються, як це бувало в старім краю. Тут на підмогу сиротам спішать міські і федеральні управи. Є множество ріжних фундацій і добродійних товариств, а й не бракує осіб-філянтропів з великими капіталами. Вони приходять до заключення, що сиротинець у такій формі, як практикується при ріжних релігійних інституціях, не може в жадній мірі заступити того, що сироти втратили через смерть родичів, і стараються приміщувати сиріт при родинах, котрі під їх контролею і за відповідною винагородою дають виховання родинне. Що сирітські заведення істнують при ріжних церквах, то не лиш тому, що тим інституціям найлекше таким ділом займатись, але тому, що в них є ще инша ціль крім виживлення або виховання сиріт. Їм залежить на тім, щоб ті сироти не відпали від їх церкви чи віри, щоб вони виросли і при вірі остались, а до цього є найвідповіднішим сиротинець. І в нас є ще инша ціль крім вигодування чи виховання українських сиріт, а то вщеплення тим дітям любови до свого народа, виховання його в українськім дусі, навчення рідної історії, щоб вони знали, „чиї вони сини і ким закуті", щоби не цуралися свого. Коли би Союз не зміг взяти на себе цього обовязку в цілости, то всеж таки, як на організацію найбільшу в Українців, повинен якусь акцію в тім напрямі розвести й дати опіку сиротам в такій формі, яка окажеться під пору можливою.

А. Питляр доказує, що еміграції тепер нема і не буде. Ми жиємо иншим життям ніж перед роками, а наша генерація ще инакше на тутешнє життя задивляється. Обставини щораз зміняються і тому то так часто в ріжних справах ми, як скоро запалюємося, так скоро й гаснемо. Такої справи як Сиротинець не можна запалити і лишити, щоби сама вигасла. Ми вже заангажувалися доволі далеко і в тім напрямі муситься далі діло вести. Про Сиротинець можна ще довго говорити, але сиротам треба сейчас помочі давати, коли нас на якунебудь поміч стати. Треба отже говорити не про те, які де бувають сиротинці, але про те, на що ми годні здобутись і чого сиротам від нас сподіватись, і то не тоді, аж збереться 100,000 долярів, чи цілий мілион, але в якнайкоротшім часі. Думку дальшої збірки при рівночаснім несенню помочі сиротам, які негайної помочі потребують, уважає доброю і думає, що до такої акції по переведенню загальної дискусії, як конвенція припоручила, дійти повинно. Однак не думає, щоби така акція могла обійтися без наложення сталого обовязку на членів в формі хочби найменших, але сталих місячних вкладок, бо на самій загальній жертвенности таке велике діло опирати не може. Правдою є, що нам не лише Сиротинця але й Захисту для старших людей потрібно, бо на безпомічну старість тут менше звертається уваги ніж на сирітство. Та на те все треба фондів, і коли ми так дальше будемо говорити в тих справах, як на отсім засіданню, то ми кінець-кінцем мусимо договоритися, скільки саме нам потрібно і де грошей узяти. Ми мусимо дійти до того, щоби без обиняків і викрутів ясно собі сказати, що коли хочемо Сиротинця чи Захисту, то де і якові; скільки це буде коштувати і скільки кождий з нас мусить дати. Коли схочемо ще й фарми, то на це треба буде стільки а стільки. Чим скорше ми зачнемо говорити не фразами, а цифрами, тим скорше ми до чогось остаточного договоримось і справу вирішимо.

Т. Михальчук висказує думку, що всяке наложення податку як не вистрашить членів, то цілком певно здержить вступ нових, а передовсім молодіжи, яка такої справи як Сиротинець-Захист не вміє доцінювати. Попирає проект, щоби з проценту від зібраного фонду давати поміч сиротам безпроволочно і спішитися з дозбиранням $100,000-го фонду, а старців приміщувати по можности при фармах, де будуть кемпи Пласту, які треба старатися поширити по всіх стейтах.

П. Стадник думає, що може краще було би акції ризиковної тепер в такі непевні часи не розпочинати, але отворити дискусію, а фонд дальше дозбирувати, аж до слідуючої конвенції. Твердить, що теперішне безробіття заноситься на довший час і ніяка акція не має виглядів на поводження.

Д-р Клим говорить, що коли громада хоче Сиротинця, то треба скласти передовсім буджет на його поставлення й удержання, а також подати проект кількох ріжних способів добуття потрібних фондів, і це дати під референдум членам. Про те, щоби фонд добувати без донацій членів, годі говорити, бо такого чуда не може бути. Коли треба грошей, то хтось мусить їх дати. А щоби на такім приході оперти таку важну інституцію, то той прихід мусить бути сталий. Отже в формі членських вкладок. Він мусить досягнути до 3 або й 4 долярів річно від члена, а так трудно, щоби через референдум перейшло. Батько Союз свідчив добродійства вдовам, калікам і сиротам на протязі 36 років на величанські суми, але на них складалися членські вкладки. Без вкладок Батько Союз не зробив би був досі нічого і цілком певно без вкладок не зробить нічого і надуче. На Сиротинець потрібно сталого приходу і без сталих на ту ціль вкладок Сиротинця не може бути. Жертвенність може бути вельми помічною в тім случаю, але на самій жертвенности не можна полягати аж до тої міри, щоби складати точний буджет і брати таке велике зобовязання, як виховання сиріт, а при тім ще й удержування безпомічних старців. Шкода отже тратити час і дискутувати над тим, що неможливе, то є, як з нічого створити Сиротинець і Захист, але зачинаймо дискусію від того, який Сиротинець і Захист тепер конечний, скільки мусить коштувати і по кільки припаде на кождого члена, щоби такі кошти покрити.

О. Спольтакевич говорить, що думка, щоби сейчас зачати опіку над сиротами, уживаючи на се проценту з зібраного фонду, наразі показується найдоцільнішою, бо така акція найскорше мусить попровадити справу на правильні тори і до наміреної цілі, та в таких розмірах і формах, які з практики власної окажуться можливими.

(Далі буде)

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорожська Січ, від. 206, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю 6 липня, точно в годині 1.30 пополудни. Проситься всіх членів явитись на сей мітін., бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Мих. Чагарин, предс.; Пилип Стойка, кас.; Петро Гук, фін. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 117, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 5 липня, в годині 8-мій вечером в Укр. Роб. Домі, 15 Іст 3-та ул. На сі збори має явитись кождий член, бо є важні справи до полагодження. — С. Кучма, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Т-во, відділ У. Н. Союза, ч. 304, повідомляє, що мітінґ товариства відбудеться в суботу, дня 5-го липня о годині 7.30 вечером. Обовязком кождого члена прибути на час як також вирівнати свої залеглі вкладки. Контрольна комісія здасть звіт. Не явившийся член заплатить кару. — А. Ковальчук, предс.; С. Ваврів, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Сестр-во ім. Ольги Басарабової, від. 47 У. Н. Союза, повідомляє членкинь, що піврічний мітінґ відбудеться 6-го липня в годині 1-шій зполудня. Проситься усіх членкинь, щоби прибули на означений час. Буде справоздання за минувших 6 місяців. Як також є важні справи до полагодження. — М. Заблоцька, предс.; П. Паращак, секр.; М. Мальговська, кас.

Гість: Ой! Якіж це слова говорить ваша дитина! Щож це за виховання!?

Мати: Та це не таке страшне, воно говорить ті слова, але не розуміє, що вони значать. От повторяє, що почує, як мій чоловік говорить зі мною...

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ У ВУНСАКЕТ І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

На закінчення науки в українській школі, при українській правовл. церкві відограють школярі два представлення:

„В ШКОЛІ" (в одній дії) і **„ЧЕРВОНА ШАПОЧКА"** (в двох діях)

ПОЛУЧЕНИЙ КОНЦЕРТ ЗІ СПІВАМИ І ДЕКЛЯМАЦІЯМИ.

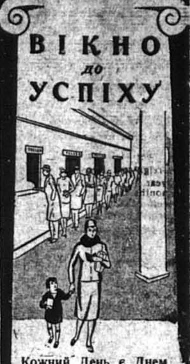
В СУБОТУ, ДНЯ 5-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1930 РОКУ.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7-мій ВЕЧЕРОМ.

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ 394 БЛЕКСТОН УЛ.

Українці! Бачили Ви виступ 230 школярів українських? Як не бачили, прибудьте й побачите! Почуєте чарівні пісні й декламації з уст молодих американських Українців! Ваша численна присутність підбадьорить молодих школяриків до ще кращої любови нашого рідного слова, мови й пісні. Вступні білети на це народнє діточе свято: **для старших 35 ц., для дітей 15 ц.**

153-4 **Заряд Української Школи.**

Кожний День є Днем Незалежности

В дні 4 липня, 1776, Тринадцять Колоній приняли одноодушно Декларацію Незалежности... Цим почалася нова сторінка в книзі історії світу... Народилася нова нація. Для прозорливої людини кожний день є днем незалежности. Як хочете отворити нову сторінку в книзі вашого життя, зачніть щадити на випадок потреби і нагоди, а голос

дзвона вашої незалежности буде правдивий і надійний вашим майбутнім успіхом. Ви стаєте на шлях фінансової незалежности, коли отвираєте конто з Спеціяльним Відсотком в Менюфекчюрерс Трост Компанії, великій фінансовій інституції, що завжди готова помагати вам в дусі приязни.

Пересилка Грошей

Коли гадаєте посилати гроші до старого краю, так хочете, щоби вони зайшли безпечно в призначене місце і як найскорше. Це зробить для вас банк Менюфекчюрерс Трост Компанії у вашім сусідстві. Вас обслужать ввічливі урядовці, і на ваше бажання обслугу виконає такий з них, що розуміє вашу рідну мову. Можете посилати гроші в долярах або в закордонній валюті в усі сторони світу. І невеликим коштом!

Установа в Лонг Айленд Сіті.

Кожна Банкова Обслуга під Одним Дахом

Банкова установа Менюфекчюрерс Трост Компанії в нашій окрузі є в повні приспособлена для кожного рода банкової обслуги:

ЧЕКОВІ КОНТА
КОНТА СПЕЦІЯЛЬНИХ ВІДСОТКІВ
ЗАКОРДОННА ВИМІНА
ЗАКОРДОННА ПЕРЕСИЛКА
КОЛЕКТУВАННЯ
БИЗНЕСОВІ ПОЗИЧКИ
ПОРАДИ В ІНВЕСТИЦІЇ
ДЕПОЗИТНІ СЕЙФИ

Яка не булаб ваша фінансова потреба, її обслужить ця банкова установа у вашім сусідстві.

Майно: $500,000,000.00
Клієнтів: поверх 400,000
Банкових установ: 45

Член Федерального Резервового Банку.

Вам буде найблище до одної з цих установ:

55 Евня Б, ріг 4 вул.
376 Гренд Ст., коло Норфолк
111 Ессекс Ст., коло Діленсі
55 Брод Ст., ріг Бівер Ст.
1513 Перша Евня ріг 79 вул.
190 Баврі, на розі Спрінґ Ст.
3015 Третя Евня, ріг 155 вул.
2487 Гренд Конкурс

Manufacturers Trust Company

СТОВП СИЛИ

Панталеймон Романів.

БІС.

Вже осьмий день, рано та вполудне, в цілому селі чути було бабські верески та крики. Хтось там зарядив, щоби пастух виганяв стадо не на недалеке поле, але в далекий ліс. Тому то жінки мусіли в спеку ходити дві версти зі скіпцями, щоби видоїти корови!

Відки вийшов такий розпорядок — ніхто не знав.

— Ой, дурна голова, завдає ногам роботи — кричали всі — цілий тиждень уганяємо, помучилися наче собаки.

— А хтож це придумав?

— Чорт його зна. Пастух також не знає. Хтось вибелькотав, повідає. А хто — не знати.

І коли тільки зачинали виганяти худобу, звідусіль кричали:

— А щоби йому ноги повсихали, проклятому!

— Та кому?

— А чорт його знає.

— Зовсім коров не виганяти тай тільки! — говорили жінки, як ішли за коровами та підганяли їх прутами по боках, брудних від гною. — Щож це за муки! А хто казав? — не знати. Тамтіж усе натискають.

— Чогож ідеш?

— Щож я вдію сама одна?

Девятого дня боднар, що весь час мовчав, нараз вискочив із хати та з очима набіглими від крови крикнув на свою жінку:

— Не виганяй корови!! Я того песького сина розтрясу. Хто це придумав?

— Хто його знає? — сказав сусід, що сидів перед хатою на приспі — може це тесля Семен, він має корову, що не доїться, то йому, самособою, всеодно. А якось тут ішов, не знати чого, з головою сільради.

— Деж той чорт?... Я йому зараз покажу.

І боднар, як стояв у фартусі та повстяних чоботах, побіг до теслі. Тесля стояв біля стодоли, яку будували, над белькою та обтісував її до лінії, зазначеної крейдою.

— Якого чорта знову придумуєш? — крикнув боднар— думає лише про себе, наче б інших людей на світі не було!

Тесля вбив сокиру в бельку та сів на ній, наче на коні, потім вишмаркався на бік, обтер ніс полою та щойно тоді підніс голову.

— Чого хочеш? Який ґедз укусив тебе?

— Мене не вкусив, але ти видаєш глупі розпорядження.

— Що за розпоряження?

— Які? Маєш корову, що не доїться?

— Ну, не доїться.

— З головою сільради йшов якось тут?

— Ішов. Ну й що?

— І розмовляв із ним?

— Розмовляв...

— А якого чорта!

— Але що я говорив! Стило твою...! крикнув тесля.

— Що? — спитав і собі боднар.

— Я просив у нього дерева.

— Дерева?

— А так.

— А коров то ти не казав виганяти на цілий день у ліс?

— Щож це я начальство, чи що?...

— Тож який біс видумав це? — спитав збентежений боднар.

— Чорт знає... це напевно римар. Він якось тут кричав щось на жінку, як ішла корови доїти.

— То чомуж ти відразу не сказав... Мудрагелі чортівські! — крикнув боднар, коли ще здалека побачив римаря. Римар розпинав шлеї на колах плота та мастив їх дігтем із бляшанки.

Римар перестав мастити й оглянувся.

— Щож це в ваших головах родиться, чортівські мудрагелі? Коли не обтесані так, як треба — то навіщо встрявати в несвої справи?

Римар вложив квач у баньку.

— Що говориш?

— Ти кричав недавно на жінку?

— А може я що дня на неї кричу? Що тобі до того? Як мені схочеться, то й вибю... Ти мені не будеш приказувати!

— Чому ти кричав на неї?

— А ти що, начальство?!

— Не начальство, але через вас непорядок.

— Давніше били — тай ти не мішався, а тепер ледви накричати, вже мішаєшся. Може прийдеш іще та скажеш, що сплю з нею не так, як треба... Скажи мені, будь ласка, чому ти так причепився?

— Тому, що це через вас, дідьки якісь, треба гнати корови до ліса по пять верст, баби з ніг опадають, коли бігають там доїти.

— А мені що до того?

— Як це?

— А так... я собі горло здер, коли кричав, щоби їх там не гнали.

— То хтож таке придумав?

— Чорт зна. Напевно якийсь біс із долішнього кінця.

Боднар побіг на долішній кінець села і за якийсь час роздалися відтам його крики:

— Натворили тих чортівських рад і все йде по дурному.

Потім вернув нахмарений та невдоволений, а на запит римаря, хто видав такий розпорядок, махнув лише рукою та сказав:

— Ніхто не знає. Всі викручуються. Просто біс якийсь зажартував.

— А щож це за історія!... — говорили мужики зі здивуванням.

— Видно біс якийсь врік і відси це все.

Рано баби зганяли з околиці корови до ліса, а коли побачили боднаря, що стояв на порозі своєї хати, сказали:

— Дядьку Прокопе, а деж це зігнати?

— А відки я можу знати?

— Ах божевільні, знову гонять туди — кричала якась жінка.

— Дядьку Прокопе, куди гнати? — спитав пастух, коли перебігав попри боднаря — до ліса чи де?

— А гоніть у ліс, хай вас чорти — сказав боднар — якийсь мудрагель видумав.

— Повідають, що знову приказали у ліс — сказав пастух, як доходив до жінок.

— От, зіслав на нас Бог нещастя. А хай тому, що це видумав, ноги попухнуть!... Коби так знати, хто це зробив!

ВПРОСТ

BALTIC AMERICA LINE

ДО КРАЮ

BALTIC AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА

ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІҐОМ І АМЕРИКОЮ

яка оперує найбільшими, найпоспішнішими і найвигіднішими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ І ДАНЦІҐОМ.

Поспішні і вигідні получення залізниці можна дістати з ДАНЦІҐУ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Ціни як найнижчі. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого рода инші інтересні забави.

Українці навчилися з власного досвіду, що оплачується їхати до Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Перепроваджуванням і переношенням багажу, умучуючим подорожуванням залізничами і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА

каблем або почтою.

Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Републики

ҐАРАНТОВАНА

ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ БАЛТИЦЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ

коли шлете гроші.

Голосіться до місцевих агентів або

BALTIC AMERICA LINE

8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.

Другі офіси в Pittsburgh, Chicago, San Francisco, Seattle і головніших містах Канади.

200 ЛІТ НОВІ

Хто терпить на недомагання Нирок, Печінки і Міхуря, знайде полекшу в Gold Medal Haarlem Oil Капсульках. Новітній медичний поступ зділав це лікарство приємним і легким. Воно швидко прожене ваші болі і терпіння. Запечатане в капсульках для охорони вашого здоровля.

Спробуйте сьогодні набуття в кожній аптиці по 35 ц., 75 ц., $1.50.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Беріть правдиве. Дивіться за назвою "Gold Medal" на запечатанім пуделку.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Кровні, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослаблення, Умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Невральгію, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкалубини, Легких, Бронкітіс, Носові і Горляні хороби, Ревматизм, Сціятика і Лумбаґо. Мущини і женщини щасливо лічені новою удосконаленою методою. Мій особистий догляд через цілий час курації. Мої ціни приступні.

Екзамінація крови, химічні тести, Х-Рейс.

БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦІЯЛІСТ DR. ZINS ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

межи 4-тою Евеню і Irving Pl.

ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер: в неділі від 9-тої рано до 4-тої поп.

ПОМАГАЄ СКОРО І ПЕВНО! ПОМАГАЄ СКОРО І ПЕВНО!

„Я переконалася на собі, що ГІНДУ ВРЕНД ЗІЛЛЯ помагає скоро і певно. Довший час терпіла я на нестравність жолудка, біль в околиці серця і короткий віддих. Я думала, що прийдеться скоро умерти, бо ріжні медицини не давали помочі. Нинішний успіх завдячую славним Гінду Бренд Зіллям". Це слова пані М. Дрей, 180 Larchmont Ave., Larchmont, N. Y.

Ціна за пачку $1.00, 6 пачок за $5.00.

НЕВДОВОЛЕНИМ ЗВЕРТАЄМО ГРОШІ.

BARON A. BORAK,

307 EAST 18th ST., NEW YORK, N. Y.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ БРОНСВИК, Н. ДЖ.

Перший український похід улицями міста з приводу свячення прапора.

Українці міста Ню Бронсвика, в стейті Ню Джерзі, та околиці урядили в неділю, 22. червня, вулицями сього міста перший український похід. Нагодою до походу було посвячення прапора, яке уряджувало тов. ім. Т. Шевченка, відд. 233 У. Р. С., якого доверщено по українській соборній Службі Божій в грецькій православній церкві.

Участь в святі брали слідуючі товариства і братства: тов. ім. Т. Шевченка, від. 349 У. Н. С., з Менвіл, Н. Дж.; братство св. О. Николая, від. 344 У. Н. С. з Бавнд Брук, Н. Дж.; тов. ім. І. Франка, від. 372 У. Н. С. з Плейнфілд, Н. Дж., і брат. св. Михаїла, від. 10 У. Р. С. з Перт Амбой, Н. Дж. Були також представники отсих товариств і братств: Першого Запомогового Товариства з Лінден, від. 262 У. Р. С.; тов. ім. Т. Шевченка з Бавнд Брук, від. 166 У. Р. С., бр. св. Ів. Хрестителя з Рарітан, від. 168 У. Р. С.; бр. св. Михаїла з Менвил Парк, від. 328 У. Н. С.; тов. ім. І. Франка з Лінколн, від. 209 У. Р. С.

Дальше були гості з Ню Йорку, Нюарку, Трентону і Перт Амбою, як також комітет грецько-американських горожан з Ню Бронсвику.

З церкви вирушив величавий похід улицями міста з американськими й українськими прапорами при звуках української банди з Перт Амбой.

На гали відбулося спільне приняття. Підчас приняття говорили слідуючі бесідники: гр. О. Галелюк, гр. Ів. Бородайкевич, гр. О. Ревюк, о. Лисяк, гр. Білоруський, гр. Л. Ковтун та представник грецької громади міста Ню Бронсвик, який горячими словами взивав Українців до боротьби і єдности за самостійність.

Гр. Вакулінський з Менвил Парк, Н. Дж., завізвав присутних до зложення пожертв для українських інвалідів у Львові.

На сей поклик зложили по 1 дол.: П. Вакулінський, В. Возняк, о. Лисяк, о. Підгорецький, Ґоліцовський, Галелюк, Вербіцький, Стрілець, Я. Попко, Д. Федорук, П. Галелюк, В. Ярема, Щуцький, Дм. Куртик, М. Семенюк, В. Ярема, Д. Семенюк, І. Атаманець, І. Шикера, Буката, Р. Беца, М. Базарніцький, Домініка Бабій, К. Пелешак, І. Морозко (з Капітол Сити), Ю. Голинський, Т. Перчишин; по 50 центів зложили: І. Б., Ст. Дубей, Ю. Возьна й Анна Вербіцька.

Ю. Л.

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Підпираймо бойовий дух.

Відділ Організації Державного Відродження України в Вилкс Бері зложив на допомогу революційній боротьбі $21.35; Братство св. о. Николая, відділ 99 У. Н. Союза $5; а по $1: Н. Лаврик, Н. Зиньковський і Н. М. Разом вислано до Обєднання $29.35.

ТОРОНТО, КАНАДА.

Збірка на бойову акцію.

У нас у Торонті завязався відділ революційної організації, який поставив собі за завдання розпочати акцію за постійну допомогу революційній боротьбі нашого народа за визволення наших земель.

На разі зібрано $10 й вислано їх до Обєднання.

БУДБАЙН, Н. ДЖ.

Для Рідної Школи.

Тяжко тут між нашими кацапами і Угрорусами зібрати яку жертву на рідний край. Але все таки знайшлося хоч кількох щирих жертводавців і зложили на Рідну Школу по $1, а то: Н. Кузан, О. Барняк, Й. Панас, О. Стечишин, М. Цігорський, Морс Кринскі і Давид Голдінгер, а Гершко Калер 50 центів.

Як бачимо, то Жиди не жалували пожертвувати, а від своїх тяжко стягнути.

Разом зібрано $7.50 і вислано до Обєднання.

НАНТІКОК, ПА.

На бойову акцію.

Про Українців в Нантікок мало пишеться в часописах. А це тому, що хотяй громада числом маленька, зате працює солідно і йде вперед, не зважаючи на ніякі перешкоди.

Поражаючі вісти про варварське переслідування наших братів в рідним краю знайшли відгук і в нас. В місяці травні п. р. зорганізовано тут відділ Організації Державного Відродження України для несення помочи боєвій акції в краю. На початок зібрано від членів $18, котрі вислано до Обєднання на потреби Української Військової Організації.

Нам потрібна така організація як У. В. О., котра відповідалаб ворогам на кожді насильства над нашим поневоленим народом. Тому громада в Нантікок не остає позаду, але спішить на зустріч У. В. О. у визвольній боротьбі за незалежну і соборну Україну.

Іван Велґош, секретар.

ПОЗІР! СКРЕНТОН, ПА.! ПОЗІР!

ТОВАРИСТВО НАД ЗБРУЧА відділ 280 Укр. Народ. Союза,

— уряджує —

ПІКНІК

В ПЯТНИЦЮ, 4 ЛИПНЯ 1930 Р.

(FRIDAY, JULY 4th, 1930)

НА ФАРМІ FLETCHER, при Кайзер Евеню.

Початок в годині 9.30 рано.

Дороговказ: брати кари North Nine або Washburn, їхати до кінця і перейти попри Кар Шапи.

За добру забаву ручить

153 Комітет.

Feen-a-mint

The Laxative You Chew Like Gum

No Taste But the Mint

At Druggists—15c, 25c

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ КЕНДИ СТОР, бизнес виироблений. Продається з причини непорозуміння в родині. Ціна після умови. Голоситися до: 152-3

MICHAEL SKOCZYPEC,

93 Morris St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ ФАРМА 75 акрів, 10 штук худоби, 2 коні. Фарма приносить добрий дохід, ліс може заплатити за фарму.

Голоситися до: 153-5

PETER KUTEKA,

Box 111, Canterbury, Conn.

НА ПРОДАЖ ФАРМА 40 акрів, земля урожайна, дім 9 кімнат і другі нові будинки, 2 корови, 1 кінь, 600 курей. Фарма на добрій дорозі, 2½ милі до міста. Ціна $6,000, готівкою $3,000. Голоситися до:

C. R. PARKER,

FLEMINGTON, N. J.

(в будинку Flemington National Bank)

ФАРМИ НА ПРОДАЖ!

ФАРМА 147 акрів, з того 70 акрів грубого ліса і пасовиско, решта засіяна і засаджена, добрий дім 9 кімнат, нова стайня на 20 штук худоби, машинерія і вози, 11 дійних коров, 4 телят, 2 коні, кури, за молоко около $200 місячно. Фарма на стейтовій дорозі, школа на фармі, близько місточка. Ціна $10,500, готівкою $4.000. Голоситися до: 153-4

C. R. PARKER,

FLEMINGTON, N. J.

(в будинку Flemington National Bank)

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE.,

CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається перегляданнем абстрактів, виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число

9 LIVINGSTON PLACE,

NEW YORK CITY

ріг 16th Street (ч. 318 East)

напроти нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.

Telephone: Stuyvesant 5760.

666

успокоїть біль Голови і Невральгію в 30 мінутах, здержить Перестуду в першім дні, також Молярію в трох днях.

666 ТАКОЖ У ПАСТИЛЬКАХ.

ПРОДАЄ ДОМИ в місті НЮ ЙОРКУ і околиці

Українська Фірма

С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО

EXCHANGE REALTY CO.,

41 East 7th St., New York City.

Tel. Orchard 9677. 16

ЗАМІНЮЮ доми, фарми, лоти, готелі, гараджі і взагалі ріжного рода бизнеси, на що Ви би тільки не хотіли, я все маю. Коли Ваша власність знаходиться не дальше як 200 миль від Филаделфії, так я Вас можу обслужити; не робить ріжниці чи то Пенсилвенія, Ню Джерзи чи Ню Йорк стейт. Подайте мені Ваші інформації і жадання в першому листі, а я до Вас зараз прибуду. 125—

WALTER KOSTETSKI,

Business and Real Estate Broker,

Roosevelt Bld., at Phila. City Line,

Langhorne, Pa.

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанием косить пару днів. Ціна коси $3.00. Перстень до коси 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00.

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 113—

UKRAINIAN BAZAR,

170 E. 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

From Youth to Age

There are three traying periods in a woman's life: when the girl matures to womanhood, when a woman gives birth to her first child, when a woman reaches middle age. At these times Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound helps to restore normal health and vigor.

LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND

If you will fill in the coupon and mail to the Lydia Pinkham Medicine Co., they will be glad to send you a copy of Lydia E. Pinkham's Private Text Book, free of charge.

Name ...

Street ...

Town ... State ...

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА", 103 ЕВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Минувшого тижня Січовий Базар мав за честь привитати в себе [illegible] чайно дорогих гостей. Між иншими проф. Василь Ємець, відродитель славної Української Бандури. Підчас короткого побуту в Ню Йорку відограв на рекорди пару власних композицій. Всі ті, що бачили і чули його грання, також ті, що не мали нагоди бачити, будуть могли в дома на [illegible] грамофоні налюбуватись найкращим українським інструментом, [illegible] ним одним з найлучших українських бандуристів.

Також відвідали нас гости [illegible] ва, Луця Лісевич і Володимир [illegible] „Вертеп Наших Днів", М. Гаєвський, інжінер, свідчав українську [illegible] в Чехословаччині, покликаний [illegible] у Вашингтоні.

З провінції богато приїздять до Ню Йорку за роботою. Николай [illegible] шак з Ютіка, Н. Й., побув в Ню Йорку три дні, переконався, що в Ню Йорку не лучше для свіжого [illegible] як на місці, купив дозен рекордів і поїхав назад. Колись в Ютіка [illegible] богато катетових шапів, але [illegible] носять на Савт, бо там робо[illegible] шевців.

Н. Клютка з Ню Брайтон [illegible] само приїхав за роботою [illegible] Ню Йорку дістати роботу [illegible] трудно, а в ресторанті, де [illegible] більше працюють, то [illegible] Лучше робити на місці два [illegible] тиждень, то заробить те саме [illegible] ється, що робота піде лучше.

Гр. Лібович, 2 тижні як з краю [illegible] ваниця, повіт Золочів. Приїхав [illegible] заробити пару долярів і знов до краю поїхати. Також хоче зорганізувати тут комітет односельчан, бо в [illegible] селі ще нема читальні, а є около [illegible] мерів. Хто з односельчан хотівби [illegible] допомогти, то адреса: 530 [illegible] Ню Йорк.

В сторі Сурми отворено минувшого тижня ще оден департмент [illegible] Продажа марок. Спроваджено [illegible] ції для початкуючих колекціонерів. Ціна комплет 75 центів і [illegible] шим молодим колекціонером [illegible] тСефан Дмитрів з Джерзі [illegible] літний. Другим Володимир [illegible] кий, 7-літний. Кождий молодий колекціонер дістає Альбум з фот[illegible] 3,500 марок, побільшаюче [illegible] ріжних марок до наліплення [illegible] джес". Батько котрий дбає [illegible] го син мав добру розривку [illegible] світ, і придбав добрих товаришів [illegible] повинен тую колекцію для [illegible] пити. А специяльно на вакації.

З Перт Амбою приїздив [illegible] ратою за своє Маджестик Комбінейшен. Коли його запитано чому він не переслав почтою, дешевше йому коштувалоб, то він сказав, що [illegible] Сурми в його більше варта чим [illegible] ного доляра. До того обіцяв привезти на другий раз двох костумерів [illegible] самі комбінації. Цікаво, всі [illegible] від нас купили, є задоволені [illegible] сил стараються ще більше [illegible] костумерів, а ті, що нас не [illegible] нас не були, купили свій інструмент де инде, коли хто запитає [illegible] купили в Сурми, то всім кажуть [illegible] в Сурми все дороще...?

Минувшого тижня купили від Сурми: Ф. Ансельно (Італієць) Маджестик комбінейшен. Пабліk Лайбрері [illegible] Ню Йорку взяла другу партію [illegible] книжок. г. Малкут з Бабилон, Маджестик Комбінейшен. В. Кручович [illegible] Айслін, Н. Дж., Віктролу. І. [illegible] з Айслен, Віктор радіо. В. [illegible] Ню Йорку, Віва топил офнограф.

В Ню Йорку дано українським шкільним дітям, котрі хочуть заробити собі екстра пару центів, розпродавати спеціяльний форничер полиш „Магнет". Доси продано більше як тисячу фляшок, 1000 родин ухвалило, що то є найлучший полиш, який [illegible] мали. В сторі Сурми є все на складі, хто бажавби купити чи продавати може спробувати.

З краю надійшов Літературний Вістник за червень, ціна 35 цн. Також инші часописи. тХо думає, що в Ню Йорку всі читають газети, то хай подумає над тим: Сурма стор в Ню Йорку, одинокий, що спроваджує українські заграничні часописи і журнали. А кілько є сталих покупців на ті часописи? Чотирох! В. Морозович з Бронкс, М. Гандзюк, Д. Кравець і О. Брусак. Як би не ті чотири особи требаби було спинити крайові часописи.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.

Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:

Офіс: 485 Avon Avenue.

Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:

NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave.

Phone: Brunswick 7767 або 7768.

SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.

Phone: Hemlock 5500.

CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

129 E. 7th STREET,

NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2568